

‘Ik ben Cordelia’

Sexy Cordelia’s eerlijkheid grenst aan het tactloze, maar je weet tenminste wat je aan haar hebt. En laten we eerlijk zijn, dat is met de meeste vrouwen wel anders, hèhèhè. Nee, nu even serieus. Stripschrift sprak met Cordelia’s schepper, Inge Heremans alias Ilah (1971), om te zien hoeveel van Cordelia er in Ilah zit en hoeveel van Ilah in Cordelia. Een gesprek over seks, lekkere kontjes, humor, alcohol, kritiek, seks, succes, seks, Geert de Weyer, seks, seks, seks.

Peter Breedveld

We zien een naakte vrouw zitten, ineengedoken als een egel. Ze heeft zich afgesloten van de wereld, lijkt te zijn versteend. Plotseling komt ze tot leven. Ze opent zich, draait zich naar ons toe en toont zich in volle glorie. We kunnen haar geslacht bijna ruiken. We voelen ons betrap, aangerand bijna.

Het confronterende tafereeltje is getekend door Ilah, pseudoniem van Inge Liesbeth Alfonsina Heremans. Het is een aflevering uit de bitterzoete, semi-autobiografische stripreeks Cordelia, die twee keer per week in het Vlaamse dagblad De Morgen verschijnt en eens per week in het weekblad van de Amsterdamse Vrije Universiteit, Ad Valvas. ‘Miezerige Misogyn’ heet deze aflevering. “Het is een verwijzing naar het onbegrip of onvermogen van een man om met vrouwelijke kwetsbaarheid om te gaan”, legt Ilah uit. “Of het onvermogen van één bepaalde man om met mijn kwetsbaarheid om te gaan.”

De Miezerige Misogyn doet onwillekeurig denken aan de republikeinse vrouwen in de Spaanse burgeroorlog, die op het punt stonden door de Falangisten te worden geëxecuteerd en op het laatste moment hun rokken optilden en hun beulen en de toeschouwers hun geslacht toonden. Volgens Ilah zou een groep vrouwen eens een heel leger op de vlucht hebben doen slaan door het te confronteren met haar seksualiteit. Het is een vrij agressieve daad, meent ze. “Het agressieve zit hem in het letterlijk opengooien van mijn kwetsbaarheid. Een beetje zo: als ik dan toch kwetsbaar ben: dan liever ineens helemaal. Bloot”.

Therapeutisch gekrabbel

Ilah is een tengere vrouw, maar kwetsbaar oogt ze niet. Agressief evenmin. In het Brusselse café Falstaff, met zijn groezelige art deco-interieur, rookt ze sigaret na sigaret en nipt ze aan glaasjes half ‘n’ half, een mix van witte wijn en bubbeltjeswijn. Ze is zelfverzekerd, verliest geen moment de controle over het gesprek.

“Ik ben Cordelia”, zegt ze. “Maar dat doet er verder niet toe. In mijn strips lopen autobiografie en fictie door elkaar. Iedereen ‘ficioneert’ toch wat hij meemaakt? Dat is ook noodzakelijk, dat ik afstand neem om iets te maken dat uitsteekt boven therapeutisch gekrabbel en geschrijf.”

Toch schrijft en tekent Ilah met Cordelia wel degelijk dingen ‘van zich af’, zoals dat heet: “Dat is inderdaad mijn drang, maar ik vraag me af waar het amateurisme eindigt en de kunst begint. Ik zag pas geleden een tentoonstelling van de kunstenaar Sophie Calle, die ook hele scènes uit haar eigen leven verbeeldt. En toch is dat kunst.”

Niet alles in Cordelia is letterlijk zo gebeurd, vertelt Ilah. “Ik verander soms het verloop van het verhaal. Niet om dingen te verfraaien, maar soms moet je lelijke dingen juist extra dik aanzetten om effectief te zijn.”

Ze schrikt er dan ook niet voor terug zichzelf minder flatteus neer te zetten: bitcherig, onredelijk, ongewassen, aangeschoten, te gulzig, te gretig, te geil. Bovendien is Ilah een ongeëvenaarde chroniqueur van de *faux pas*. Cordelia zorgt nogal eens voor genante situaties door op het verkeerde moment er de verkeerde dingen uit te flappen. “Daarmee maai ik het gras voor de voeten van mijn vijanden weg”, zegt ze met haar Vlaamse tongval. “Ge kunt u niet laten kwetsen als ge uzelf al kwetsbaar opstelt. Ge zijt dan iedereen voor. Als ik van mezelf zeg dat ik een bitch ben kunt gij dat al niet meer zeggen. Ge kunt mij niet meer pakken. Het zijn

ook dingen waarvan ik weet dat niet de enige ben. Degenen die dat goed vinden zijn degenen die dat van zichzelf weten.”

Acht van de tien keer gaat Cordelia over seks. Dat niet alleen, Cordelia is seksueel ook behoorlijk agressief. Seksuele geldingsdrang is haar niet vreemd. Ze lijkt te willen bewijzen dat ze niet voor mannen onderdoet wat libido betreft. Aan Ilah is het mantra dat vrouwen van Venus komen en mannen van Mars dan ook niet besteed.

Lekkere kontjes

Terwijl de ober haar een vierde glas half 'n' half brengt, steekt ze er een monoloog over af: “Vrouwelijke en mannelijke seksualiteit verschillen niet van elkaar verschillen. Maar wat echt wel zo is, is dat de pil remmend is voor uw libido. En aangezien bijna alle vrouwen de pil nemen...van nature hebben ze in elk geval wel libido. Over mannen wordt beweerd dat ze het met eender wie zouden kunnen doen, maar ik geloof dat niet. Ge moet toch iemand graag hebben om daar mee naar bed te kunnen gaan. Ik ken ook geen hoerenlopers. Kent gij hoerenlopers? Ik denk dat daar iets mis mee is. Dat daar een bepaalde frustratie achter zit die eigenlijk niks met seks te maken heeft. Dat vrouwen niet naar mannelijke hoeren gaan komt doordat die niet voorhanden zijn. Het punt is dat vrouwen de pil nemen en daardoor dat libido niet heeft. Iedereen zou gelukkiger worden als vrouwen de pil niet meer zouden slikken, ik denk dat echt.”

Ilah zegt 'mateloos' door seks te worden geboeid. “Het is het spelen, kwetsbaarheid en macht, de extase en tristesse, het banale en perverse, het poëtische en prozaïsche. Het is alsof in precies die menselijke verhouding waarvan vaak wordt gezegd dat ze dierlijk is, al het menselijke onverdond en onversneden gebald zit.”

Cordelia verlustigt zich aan mannen, ze scheidt op over hoe goed ze kan pijpen, met vriendinnen mijmert ze over lekkere kontjes. De Nederlandse zedenprediker Beatrijs Ritsema verklaarde een tijdje geleden in het NRC Handelsblad dat dit soort gedrag maar stoerdoenerij is. Vrouwen zijn volgens haar niet écht geïnteresseerd in lekkere kontjes. Die gaan voor het innerlijk. Wat uiterlijk betreft, kijken ze, net als mannen, liever naar mooie vrouwen dan naar mooie mannen.

“Ik ben absoluut niet wars van stoerdoenerij”, reageert Ilah. “En ik kijk inderdaad graag naar mooie vrouwen, dat is waar. Maar ik kan heus vreselijk lyrisch worden van een paar brede manenschouders, of de kromming van zijn rug, zijn saterlachje, een blik, de manier waarop hij met het puntje van zijn tong over zijn lippen gaat. Hoe hij zijn bril op zijn voorhoofd zet en me dan aankijkt. De welving van zijn buik, om nog maar te zwijgen van de billen van de sportleraar en de glimp die ik van zijn bovenlijf opvang wanneer hij tussen twee sportlessen door van shirt verandert. Maar verder moet-ie zijn mond niet opentrekken, want de onzin die er uit komt, de ónzin...”

“Ik sta wel stil en lang en voortdurend stil bij hoe iemand er uitziet. Maar je kan, denk ik, uiterlijk en persoonlijkheid helemaal niet uit elkaar denken. Zelfs al val je op iemand alléén om hoe die er uitziet, dan nog dicht je hem aan de hand van dat uiterlijk een persoonlijkheid toe. Dat doen zelfs de meest prototypische mannen met naaktfotootjes, al beperkt de persoonlijkheid die ze die vrouwen toedichten zich dan wel meestal tot het heel erg beschikbaar zijn: 'Pàk me'. En het werkt net zo goed omgekeerd: wanneer je iemand kent hangt zijn fysieke aantrekkelijkheid voor een groot stuk af van hoe aantrekkelijk je zijn persoonlijkheid vindt. Zo heb ik een heel goede vriend die echt door iedereen als uitzonderlijk lelijk wordt gezien, en die ik toch fysiek erg aantrekkelijk vind. Wat wel kan, is dat vrouwen, misschien meer dan mannen, de neiging hebben om in het imperfecte het aantrekkelijke te zien. Schoonheid is eigenlijk vreselijk banaal en onaantrekkelijk. Het is niet voor niets het gemiddelde, de saaiste middelmaat.”

Kei-tof

In het echt is Ilah heel preuts, vertelt ze. “Ik zou bijvoorbeeld nooit naar de sauna durven te gaan, of naar een naaktstrand, al zou ik het wel willen. Maar een tekening, dat zijn lijntjes, dat is fictie. Ze kunnen mij daar niet op pakken. Ik ben als een actrice die een rol speelt. Ge zijt wel uzelf en ge geeft wel dingen van uzelf,

maar er is een afstand tussen het publiek en u vanwege het feit dat ge iets maakt dat fictie is, dat niet echt is, hoe autobiografisch dat ook is. Want het is altijd bewerkt. Ik bepaal zelf wat ik toon, ik heb de situatie zelf onder controle, dat is ook een vorm van bescherming.”

Je doet niet aan clous en pointes, hè?

Nee, zelden. Dat schijnt uniek te zijn in krantenstrips, maar ik weet niks van strips. Ik lees ze zelf ook niet. Ik teken, lees en schrijf graag. Strip is het enige medium waarin je die twee kunt combineren. Ik doe gewoon maar wat ik denk dat ik moet doen. Ik maak ook dat onderscheid tussen verschillende media niet. Strip, proza, poëzie, het zit er allemaal in.”

Toch lijkt je sterk beïnvloed door de grote Belgische striptekenaars als Willy Vandersteen en André Franquin.

”Tja, ik zou het niet weten. Als kind las ik wel strips. Suske en Wiske, Jommeke, Kiekeboe, die kochten mijn ouders voor mij.”

Erika Raven heeft al jaren geen nieuwe strips meer gepubliceerd. Dat maakt jou tot de enige vrouwelijke Vlaamse striptekenaar. Hoe komt dat, denk je?

”Ik vind dat ook raar. Ik weet niet waarom dat is.”

Denk je dat je succes mede te danken is aan het feit dat je vrouw bent?

”Ja, maar ik weet dat het ook heel veel tegen mij heeft gewerkt. Ik heb gesolliciteerd bij Playboy en Humo, waar ze me meteen doorverwezen naar de vrouwenbladen van hun uitgeverij. Maar op het stripfestival in Angoulême ben ik met een portfolio de uitgevers langs gegaan, samen met Kim Duchateau, en toen heeft het wel degelijk geholpen dat ik een vrouw ben. Uitgeverij Albin Michel, die ook L' Echo des Savannes uitgeeft, was geïnteresseerd. Die gaat ons werk uitgeven. Mijn invalshoek beviel ze. Het is niet gericht op de gewone striplezer. Ik merk dat zelf ook. Mijn publiek is heel uiteenlopend. Er zitten veel vrouwen tussen, maar ook mannen, die doorgaans geen strips lezen. Ik denk dat mijn werk niet aanslaat bij de gewone stripkenners.”

Krijg je brieven van lezers?

”Elke week één of zo. Soms zijn dat heel jonge mensen die schrijven (doet stemmetje): 'Ik vind u kei-tof', soms hele oude mensen. Mensen die zeggen zich helemaal in een strip te hebben herkend. Maar ik heb niet de pretentie iemand gelukkig te maken of te troosten met mijn strip. Ik weet dat het onnozel klinkt, maar ik heb het gevoel dat ik het móet doen. Ik heb geen keuze. Het is geen roeping uit altruïsme of zo. Het móet eruit, zoals je naar het toilet moet.”

Krijg je liefdesbrieven?

”Nee. Ja, 'Ik hou van Cordelia', zulk soort dingen. Dat klinkt ook weer pedant, maar elke vrouw die alleen naar het café gaat heeft daarmee te maken.”

Je hebt een gezin dat uit vier mensen bestaat. In Cordelia blijft dat gezin een beetje op de achtergrond.

”Mijn kinderen komen wel in Cordelia voor maar ik doe dat nog maar sinds kort. Cordelia stond lange tijd in de jongerenbijlage van De Morgen, en jongeren hebben niks met kinderen. Dat klopte gewoon niet, dat Cordelia kinderen zou hebben. Sinds twee staat Cordelia op de gewone pagina's en komen die kinderen er wel in voor. Ik teken ook Cordelia voor het maandblad Goed Gevoel. Dat is een blad voor vrouwen, over gezondheid en zo. Daarin teken ik Cordelia ook met kinderen.”

Ben je net zo vaak dronken als Cordelia? Loop je alle feestjes af?

"Nee, ik ben gewoon snel dronken. Of echt dronken is het niet, meer aangeschoten. Ik houd ervan om een bepaalde roes te hebben. Zo zijn we toch allemaal?"

Blijft je man thuis bij de kinderen terwijl jij die borrels afloopt?

"Ik vraag hem altijd mee, maar hij wil niet."

Heeft hij geen belangstelling voor je werk?

"Ik vind dat niet erg. Ik heb dat liever dan dat hij me constant op de vingers kijkt. Het is absoluut dankzij hem dat ik nu publiceer. Hij heeft me indertijd aangespoord mijn werk op te sturen. Ik weet dat hij in mij gelooft, dat hij me goed vindt."

Heeft hij geen moeite met het feit dat je jullie seksleven zo etaleert?

"Nee".

Vindt hij dat wel stoer?

"Ik denk het wel."

Je bent nogal hard voor mannen in je strips. Ze krijgen er vaak van langs.

"Misschien is dat wel wraak. In het echt doe ik niet zo tegen mannen. Het is meer wishful thinking. Ik teken in mijn strips wat ik wil, maar in het echte leven gaat daar natuurlijk een heleboel aan vooraf."

Je hebt ook een poosje een strip getekend over een man, Claus.

"Dat was gebaseerd op een collega, toen ik nog werkte. Een klein, vunzig mannetje. Die strip is gestopt toen De Morgen een nieuwe hoofdredacteur kreeg. Die heeft Claus eruit gegooid, want hij vond dat niet goed. Nu teken ik voor het mannenblad Menzo een strip over een ander mannelijk personage, Ivan, naar scenario's van Guillaume Vanderstighelen."

Bleek het voor jou zelf te moeilijk om situaties te verzinnen voor een mannelijk personage?

"Ja. Dat gaat niet zo vanzelfsprekend als Cordelia. Cordelia zal ik nooit laten vallen. Ik teken ook een strip voor de Vlaamse Flair, Mira, daarvoor pas ik me wel aan de lezers van dat blad aan. De ideeën komen uit dezelfde pool. Mijn strips zijn niet puur autobiografisch. Ik laat me ook inspireren door situaties die anderen overkomen."

Humor is straf

Teken je altijd met een publiek in gedachten?

Nee, ik teken puur voor mezelf, maar wel met het doel gepubliceerd te worden. Ik houd geen rekening met het publiek. Ook wat kritiek betreft: de enige kritiek die ik kan verdragen is van collega's. Die weten heel goed met welke technische dingen ge worstelt. Striprecensenten moeten mij niet gaan zeggen dat ik niet goed bezig ben."

Over recensenten gesproken! Het verhaal gaat dat je Geert de Weyer eens de huid hebt vol gescholden omdat hij jouw werk vernietigend had besproken.

"Echt niet. Ik doe zulke dingen niet. Ik scheld alleen maar tegen mijn man. Het kan zijn dat ik cru overkwam."

Je hebt hem dus wel aangesproken op die recensie.

"Hij schreef dat mijn strip maar zuurder en zuurder werd, dat ik me heel erg liet inspireren door Bitchy Bitch van Roberta Gregory. Maar ik had nog nooit van Bitchy Bitch gehoord. Hij impliceerde gewoon dat ik plagiaat pleegde. Geert weet heel goed dat ik niks van strips weet. Hij begon ook persoonlijk te worden, dat ik het spinrag onder mijn oksels moest verwijderen en zo. Ik was te oud, volgens hem. Ik had het niet meer."

Je hebt wraak genomen door Geert op te voeren in een aflevering van Cordelia. Je voert vaker mensen op uit je directe omgeving. Zijn die daar altijd blij mee?

"Ik heb daar nooit problemen mee gehad, behalve toen met Geert, hèhè. Vaak herkennen mensen zichzelf niet eens, of ze menen zichzelf te herkennen terwijl het helemaal niet mijn bedoeling was hen af te beelden."

Krijg je veel afkeurende reacties?

"Nee. Als mensen al iets tegen me zeggen is dat meestal positief. De rest zwijgt gewoon. Kritiek wordt ongetwijfeld wel achter mijn rug rondgebazuind."

Ben je nooit bang dat je te ver bent gegaan, bijvoorbeeld in het onthullen van details uit je seksleven? (begint-ie weer)

"Nee. Behalve dan met die Miezigerige Misogyn. Daarvan was ik wel even bang dat-ie niet zou worden geplaatst. Een naakte Cordelia met haar benen wagenwijd open, dat heb ik nog nooit eerder gedaan. Wel heel esthetisch verantwoord, hoor."

In Vlaanderen komt Ilah met een heleboel meer weg dan in Nederland, heeft Ilah gemerkt. "Vlaanderen is wat seks betreft eigenlijk heel tolerant. Alleen met pedofilie moet je absoluut niet aankomen. Incontinentie ook niet, naar het schijnt. Hahaha! Maar vorig jaar heb ik drie maanden lang dagelijks in het Nederlandse Algemeen Dagblad gestaan en ik heb toen reacties gekregen van mensen die Cordelia te grof vonden. Dat ging om een strip waarin Cordelia zich ergert aan een oud vrouwtje dat de rij voor een loket vreselijk ophoudt. Ik heb wel gelachen om die verontwaardiging, ik voelde me ineens Kamagurka. Ik denk dat Nederlanders minder kunnen hebben dan Vlamingen. Nee, echt. Vaak hebben mensen het gevoel dat zij zelf of als groep uitgelachen worden, terwijl de tekenaar eigenlijk zichzelf zit uit te lachen. Als ge met een gehandicapte lacht, lacht ge met uw eigen houding ten opzichte van die gehandicapte, niet met die gehandicapte. Veel mensen hebben dat niet door, die zien dat heel taboeachtig: dáár en dáár mag niet mee worden gelachen, heel principieel. Maar met humor begeef je juist op die grens. Die móet worden overschreden, dat schrikt wakker. Humor is de straf voor een te starre houding."